

Nr 15.

Av herrar **Hedvall** och **Jensen**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 9, med förslag till lag om ändrad utbildningstid för vissa värnpliktiga av 1919 års klass m. m.*

I årets statsverksproposition yttrades, att en revision av vårt försvarsväsen i dess helhet vore påkallad, men att tidpunkten ännu icke vore inne för spørsmålets prövning i hela dess vidd.

Redan då framhölls emellertid av chefen för sjöförsvarsdepartementet, att betydande inskränkningar i försvarsväsendet vore oavvisliga och snarast möjligt borde vidtagas. De nuvarande försvarsbördorna vore icke avpassade efter vårt folks bärkraft och den fredliga kulturens krav. Såväl de ekonomiska som de personliga bördorna vore alltför betungande. Dessutom krävde den statsfinansiella situationen, att besparingar i största utsträckning verkställdes i fråga om de militära utgifterna. Enahanda synpunkter utvecklades av chefen för lantförsvarsdepartementet.

Under senare delen av årets lagtima riksdag blevo förslag om inskränkningar i vissa värnpliktsövningar förelagda densamma, men vunno då ej riksdagens bifall. I nu riksdagen förelagda propositioner, nr 7, 8 och 9, återupprepar Kungl. Maj:t dessa sina förslag.

De inskränkningar i vapenövningarna, som i dessa propositioner föreslås, synas oss emellertid kunna göras betydligt mera omfattande. Redan i motiven till den proposition angående övningarna under 1920, som förelades lagtima riksdagen, förutsatte departementschefen möjligheten av ett nytt beslut vid 1920 års riksdag, därest förändrade förhållanden skulle sådant påkalla. Förslaget hade sålunda en i viss mån provisorisk karaktär, hvilket förklaras därav, att å ena sidan det var nödvändigt att redan i år besluta om uppskov med höstens inkallelser, å andra sidan det erbjöd svårigheter att vid den tidpunkten fatta slutlig ståndpunkt beträffande 1920 års övningar, varförutom det måste räknas med förstakammarhögerns motstånd mot alltför långt gående reduktion av övningstiden. Numera äro förhållandena i olika avseenden ändrade. Därför hålla vi före, att förslag nu bör framföras i den riktning, att inkallandet

av värnpliktiga vid såväl armén som marinen begränsas till det antal, som är oundgängligen nödvändigt för vård av hästar och materiel. Skulle det av chefen för sjöförsvarsdepartementet i propositionen om tilläggsstat till riksstaten för år 1919 omnämnda minsväpnings- och bevakningsarbetet fortfarande behöva utföras, torde nödigt antal värnpliktiga härtill inkallas, i den mån denna tjänst icke enbart kan bestridas av flottans fast anställda manskap.

Vid den nu föreliggande frågans behandling vid årets lagtima riksdag uttalades betänkligheter mot allt för kraftiga inskränkningar, därför att fredsuppgörelsen ej vore slutligt avgjord. Dessa betänkligheter kunna nu anses undanröjda, ty även om inte definitiva fredsslut föreligga mellan alla de i kriget deltagande makterna, torde dock det viktigaste av dessa fredsslut vara undångjort.

Med anledning av vad ovan anförts få vi hemställa, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 9 ville besluta,

att under år 1920 inkallelse av värnpliktiga icke skall äga rum, såvida ej Konungen finner särskilda förhållanden oundgängligen påkalla sådan inkallelse; dock att inkallelse må ske till det antal, som för vård av hästar och materiel eller för viss säkerhetstjänst vid marinen är oundgängligen nödvändigt.

Härjämte anhålles, att vederbörande utskott måtte formulera den lagtext, som vid bifall till motionen är erforderlig.

Stockholm den 14 augusti 1919.

Julius Hedvall.

M. Chr. Jensen.